

متن سخنرانی وزیر صاحب برای مراسم آغاز کار مرمت مسجد شاه دو شمشیره (ع)

د افغانستان اسلامي جمهوریت جلالتمآب جمهور رئیس او د هېواد لومړی مېرمنه، د جمهوري ریاست مرستیال عزت المآب استاد سرور دانش، د کابینې محترمو اعضاوو، جناب محترم کشف صاحب، جناب محترم مسلمیار صاحب، د جمهوري ریاست عالی مقام محترمو سلاکارانو، د ولسي جرگې او مشرانو جرگې محترمو اعضاوو، د دولتي ادارو محترمو استازو او په مجلس کې ناستو حاضرینو، اسلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

جای مسرت و خوشی است که امروز در حضور شکوهمند جلالتمآب رئیس جمهور کشور، اعضای محترم کابینه و اراکین بلند رتبه دولتی، روحانیون و علمای کرام، کار مرمت مسجد شاه دو شمشیره؛ یکی از قدیمی ترین بناها و اماکن اسلامی در شهر کابل را آغاز گر می شویم.

مسجد شاه دو شمشیره در جوار زیارتگاه لیث بن قیس بن عباس (رض) نواسه کاکای رسول الله (ص) معروف به شاه دو شمشیره در مرکز شهر کابل از قدامت والای در تاریخ و فرهنگ اسلامی افغانستان برخوردار بوده و به اساس برخی روایات در سال ۸۱ هجری قمری منحیث نخستین مسجد در شهر کابل اعمار گردیده است.

هموطنان متدین و مخلص به خصوص کابلیان ارادتمند میدانند که سبب مسمی شدن این مسجد به شاه دو شمشیره قرار روایات تاریخی همانا شمشیر زنی حضرت لیس بن قیس بن عباس (رض) به دو دست، حین فتح کابل به دست فاتحان و غازیان اسلام بوده است.

به اساس روایات و اسناد تاریخی؛ این مسجد در ماه مبارک رمضان مصادف به قرن هفتم میلادی به دست فاتحان و غازیان اسلام احداث گردیده است.

مسجد شاه دو شمشیره در درازای تاریخ کابل چندین بار تخریب و مجدداً اعمار گردیده است. از جمله یکبار توسط نصیر الدین همایون فرزند بابر شاه در سال ۱۵۴۴ میلادی بنای آن تجدید شده، چنانچه کنده کاری دیوار قدیم آن در موزیم کابل موجود بوده که آثار تعمیر آنرا در سال ۹۲۳ خورشیدی نشان می دهد.

مسجد کنونی شاه دو شمشیره نشانی از ظرافت فرهنگ معماری دو قرن قبل بوده که در مساحت کلی ۱۱۹۲ متر مربع بالاخص در مساحت ۴۲۵ متر مربع در دو منزل و یک وضو خانه در فاصله ۷ متری دریای

کابل اعمار و برای آخرین بار در سال ۱۳۰۶ خورشیدی به هدایت و هزینه مالی مادر شاه امان الله خان ترمیم و بازسازی گردیده است.

وزارت شهرسازی و اراضی افتخار دارد که از طریق پروژه ترمیم و بازسازی آبدات تاریخی به منظور حفظ آثار و بناهای بجا مانده از تمدن کهن اسلامی در کشور؛ کار مرمت مسجد شاه دو شمشیره علیه الرحمه را حسب پالیسی حکومت جمهوری اسلامی افغانستان روی دست گرفته است.

وزارت شهرسازی و اراضی از طریق پروژه ترمیم و بازسازی آبدات تاریخی و مساجد در پی سروی، مطالعات و آسیب شناسی، طرح و دیزاین نقشه‌ها و اسناد تخنیکی پروژه‌های آبدات تاریخی، نظارت از پروژه‌های تحت کار، تحکیم، مستند سازی آبدات و تهیه دیتابیس آبدات تاریخی در ۳۴ ولایت کشور می باشد.

بازسازی آبدات تاریخی از بعد نظر داشت حفظ اصالت تاریخی و بافت‌های فرهنگی و هنری نسل‌های گذشته؛ متفاوت از سایر امور ساختمانی بوده، مراحل مطالعات و اسناد سازی آن از رهگذر حفظ نمادی از تاریخ کهن و تلقین هویت اصیل زنده‌گی پیشینیان به نسل امروز و فردا یک امر ضروری تلقی می‌گردد.

وزارت شهرسازی و اراضی از طریق این پروژه علاوه بر آغاز کار مرمت مسجد شاه دو شمشیره؛ کار ترمیم و بازسازی ۹ آبده تاریخی دیگر شامل ترمیم و بازسازی مسجد پل خشتی، قصر باغ بالا، مسجد معاذ بن جبل، حوضیه شهدای پارلمان و اعمار بنای بیرق یاد بود تپه وزیر محمد اکبر خان را در کابل، مسجد میر هزار و حرمسرای کندهار، مسجد جامع هرات و اعمار مسجد خرقة مبارک در شهر فیض آباد بدخشان را روی دست داشته که عنقریب تکمیل می‌گردد.

به همین ترتیب ۸ پروژه ترمیم و بازسازی آبدات تاریخی شامل اعمار مسجد جامع پروان، مرمت روضه مزار شریف، بازسازی زیارت امام زاده یحیی در ولایت سرپل، بازسازی مسجد نور الاسلام، ترمیم مقابر سید جمال الدین افغان، سید اسمعیل بلخی و اعمار بخش دوم پارک تپه وزیر محمد اکبر خان در کابل و مرمت فاز دوم مسجد جامع هرات در پروسه تدارکاتی قرار دارد.

به همین گونه ۶ پروژه دیگر شامل ترمیم و بازسازی مسجد غیاثی و پل خشتی ولایت بدخشان، ترمیم و بازسازی درمسال پیر تنات هندوها در غزنی، مرمت ساحه تاریخی تخت رستم در شهر ایبک سمنگان، بازسازی مقبره میر هاشم در بامیان و مرمت قلعه جنگی بلخ در مرحله مطالعات، طرح و دیزاین قرار دارد.

شایان ذکر است که وزارت شهرسازی و اراضی در نظر دارد پروژه ترمیم و بازسازی آبدات تاریخی و مساجد را به اداره ملی ترمیم و مرمت آبدات تاریخی افغانستان مسمی سازد. این تغییر بر مبنای سه دلیل زیر صورت می پذیرد:

۱- ترمیم آبدات تاریخی با نظرداشت قانون تدارکات و پروسه های تدارکاتی کار مشکل و زمانگیر است. زیرا ترمیم آبدات کار ساحوی است و حین تطبیق کار؛ تغییر در تصمیم یک امر طبیعی است. روی این ملحوظ اگر با استناد قانون تدارکات کار تطبیق گردد سبب تعدیلات متوالی تا ختم کار می گردد. از این رو اولین تاثیر آن؛ تاخیر در زمان تطبیق پروژه می باشد.

۲- هرگونه تعدیل در قرارداد باعث اضافه کاری و کم کاری می گردد. با استناد به قانون هرگونه اضافه کاری در یک پروژه تا سقف پانزده فیصد مبلغ قرار داد؛ نیازمند موافقه بودجوی وزارت محترم مالیه می باشد؛ امری که زمانگیر بوده و هرگاه اضافه کاری یک پروژه از ۲۵ فیصد مبلغ قرار داد بیشتر گردد به پروسه تدارکات ملی واگذار می شود که این امر نیز زمانگیر است.

۳- ماهیت کار آبدات تاریخی متفاوت از پروژه های نوسازی است، بدین معنی که در پروژه های نوسازی به ساده گی موضوع پروژه طرح و دیزاین و سپس مطابق نقشه ها تطبیق می گردد. اما در آبدات تاریخی ما با تعمیر های با قدامت تاریخی در حالات مختلف مواجه هستیم و میکانیزم کار آن بستگی به حفاری های ساحوی، آسیب شناسی مستقیم در ساحه و آزمایش های مختلف ساحوی دارد که پیش از پیش امکان تصمیم گیری در باره مرمت یک آبده را تقریباً غیر ممکن می سازد.

بناءً اداره ملی ترمیم و مرمت آبدات تاریخی با رویکرد یک اداره عملیاتی و اجرائیوی؛ همزمان مطالعات، آسیب شناسی و تطبیق کار را موازی با پروسه مستند سازی و نقشه سازی انجام خواهد داد که نتیجه آن صرفه جویی در زمان و کاهش هزینه های پروژه می باشد.

قابل یاد آوریست که کار طرح و دیزاین این پروژه قبلاً به اساس حکم شماره ۲۰۲۵ جلالتمآب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به آمریت پروژه ترمیم و بازسازی آبدات تاریخی و مساجد وزارت شهرسازی و اراضی سپرده شده است.

این پروژه بعد از طی مراحل تدارکاتی با دستگاه ساختمانی افغانی به ارزش بیش از ۲۳ میلیون و ۶۳۱ هزار افغانی عقد قرارداد و کار عملی آن امروز به دست جلالتمآب محمد اشرف غنی رئیس جمهور کشور افتتاح و به تاریخ پانزدهم میزان سال آینده خورشیدی به پایه اکمال می رسد.

باید گفت که پیش از این به دلیل کم توجهی از ظرفیت های موجود دستگاه ساختمانی افغانی به طور مناسب استفاده موثر و مثمر صورت نگرفته، اما اکنون بالاثر توجه مزید وزارت شهرسازی و اراضی این دستگاه به یک نهاد فعال، کارا و پر دستاورد در امر تطبیق پروژهای عام المنفعه مبدل شده است.

به گونه نمونه می توان از پروژه های تحت کار شامل پروژه ترمیم و مرمت مسجد میر هزار ولایت قندهار، مسجد جامع هرات، ترمیم تعمیر چهار ده منزل سینما پامیر، اعمار مکتب شانزده صنفی نسوان توغ بردی ولایت پروان و پروژه کنونی مرمت مسجد شاه دو شمشیره نام برد.

وزارت شهرسازی و اراضی مصمم است در آینده نزدیک به منظور تقویت بنیه مالی تصدی ساختمانی افغانی؛ این تصدی را به اداره ساختمان های عامه و دولتی در ساختار تشکیلاتی جدید مبدل سازد تا از این طریق روند ساخت و ساز تاسیسات عامه و دولتی در سطح کشور سرعت یابد.

وزارت شهرسازی و اراضی با توجه به حفظ اصالت تاریخی مسجد شاه دو شمشیره، کار مرمت این آبدۀ تاریخی را پس از مطالعات همه جانبه و مشوره با متخصصان آبدات تاریخی به گونه دقیق و اساسی به پیش می برد. طوریکه آهن پوش مسجد تجدید، ساختمان چوبی هر دو منزل پس از آسیب شناسی، نقشه برداری و اندازه گیری تزئینات و ثبت اطلاعات در کمپیوتر به صورت دقیق پالش گردیده، کلکین ها برخی ترمیم و بعضی هم نوسازی شده و بعد از پلستر کاری؛ رنگمالی می گردد.

در خاتمه یکبار دیگر؛ وزارت شهرسازی و اراضی به جلالتمآب رئیس جمهور کشور و شهروندان شریف و متدین کابل وعده می سپارد که با مرمت زود هنگام مسجد مبارک شاه دو شمشیره با کیفیت عالی و معیار های دقیق انجینیری به زودی این مکان متبرکه را برای نماز گذاران و اهل ذکر به فضای مناسب و آرام خلوت با رب عزوجل و محل انس صوفیان مبدل می سازد.

وزارت شهرسازی و اراضی منحیث نهاد مسول در امور انکشاف شهری یکبار دیگر از توجه جلالتمآب رئیس جمهور کشور در ساخت، احیاء و مرمت مساجد، تکایا، خانقاه ها و حفظ و نگهداشت آثار کهن تاریخی و نظر داشت ارزش های ملی و اسلامی مردم افغانستان از اعتماد جناب ایشان به این نهاد در راستای به سر رسانی این ماموریت ارزشمند، جهانی سپاس و امتنان می نماید.

به امید خدمت گذاری بیشتر برای مردم شریف و متدین افغانستان سربلند